

Norges vassdrags- og energidirektorat
v/Reguleringsmyndigheten for energi
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato: 14.10.2019
Deres referanse: 201906418
Vår referanse: 683310/v1

Høringsvar - forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter, reguleringen av systemansvaret

Det vises til høringsdokument nr 6-2019 med forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter. Høringsdokumentet inneholder forslag til en rekke endringer i den økonomiske reguleringen av nettselskap, endringer som i første rekke nettselskapene har kompetanse til å vurdere hensiktsmessigheten og konsekvensen av. Endringsforslagene påvirker i liten grad den totale inntektsrammen i Norge, men kun fordelingen av den. Et av forslagene er av en annen karakter, nemlig reguleringen av systemansvaret. Det er av svært liten betydning for det enkelte nettselskap, men påvirker de totale nettkostnadene for kundene.

Agder Energi er et av landets største vertikalintegreerte energikonsern med datterselskapet innen både energiproduksjon (Agder Energi Vannkraft), nett (Agder Energi Nett) og energiomsetning (LOS, Entelios). Eierstyringen av nettselskapet søkes til enhver tid å være compliant med de føringer energiloven gir. Det vil så ledes være opp til Agder Energi Nett å avgi eget høringssvar på de forhold selskapet finner relevant. Agder Energi AS begrenser sitt høringssvar til det forhold som har med systemansvaret å gjøre.

Høringsdokument nr 6-2019 dokumenterer etter vårt syn at dagens måte å beregne inntektsramme for systemansvaret har feilet, gitt Statnett et urimelig tillegg i inntekt og kundene høyere nettleie enn nødvendig. Figur 4 i høringsdokumentet viser at i perioden 2003 til 2017 har Statnett hatt en akkumulert inntektsramme for systemdriftskostnader som er ca. 700 MNOK høyere enn faktisk systemdriftskostnad. Ca. 550 MNOK er akkumulert i perioden 2013 til 2017. NVE har altså gitt Statnett, gjennom vedtak om kostnadsnorm for systemansvaret og årlige inntektsrammer, en rett til å fakturere sine kunder med 700 MNOK mere enn nødvendig i denne perioden.

Hvordan har så dette vært mulig? Dagens forskriftsbestemmelse innebærer at NVE må vedta en kostnadsnorm for systemansvaret. Kostnadsnormen har blitt fastsatt med utgangspunkt i en prognose utarbeidet av Statnett. Så har utviklingen i kostnadene blitt svært forskjellig fra denne prognosen (mye lavere). Intensjonen med en kostnadsnorm er å gi insentiver til å redusere kostnadene. Klarer man å redusere kostnadene vil man skape et bedre økonomisk resultat. Skal en slik modell ha relevans må det være en sterk sammenheng mellom Statnett sin agering og den reduserte systemdriftskostnad. Det er ikke godtgjort at denne sammenhengen er sterk. Statnett har selv tatt til orde for at systemdrift ikke er egnet for en slik insentivregulering og heller bare bør gis kostnadsdekning. Det er også åpenbart uheldig at den som skal gis insentiver gjennom en norm (her Statnett) selv er den som setter premissene for normen gjennom sitt prognosearbeid.

NVE fattet i sin tid vedtak om norm for systemdrift for perioden 2013 – 2017. Normen ble fastsatt til 600 MNOK pr år (med KPI-justering). Statnett sin egen oppstilling viser at inntektsrammen for systemdriften i perioden ble 629 MNOK større enn kostnaden. Når NVE skulle fastsette ny norm for perioden etter 2017 valgte man å redusere perioden til kun to år, 2018 og 2019 og fastsatte normen på bakgrunn av en historisk kostnad (gjennomsnittet av 10 siste års kostnader) til 410 MNOK pr år (fast ramme for 2018 og 2019). Statnett sin egen prognose tilsier at inntektsrammen for systemdriften i 2018 og 2019 blir 57 MNOK mindre enn kostnaden. Det vil si at normen for 2018 og 2019 trekker den tidligere akkumulerte "mer"-inntekten ned med 57 MNOK.

Dersom man hadde videreført en praksis med fastsettelse av en lav norm for systemdrift en periode hadde man kunnet spist opp det overskuddet Statnett i tidligere perioden har hatt på systemdriften. Det forslaget som nå foreligger innebærer en ren kostnadsdekning. Hadde dette vært innført fra 2013 hadde kundene i Norge i perioden 2013 – 2017 betalt ca. 500 MNOK mindre i nettleie.

Høringsdokumentet dokumenterer etter vårt syn tydelig at reguleringen har feilet og tildelt Statnett en for høy inntektsramme. For å bedre modellen og unngå dette i framtiden foreslås det nå en modell som gir kostnadsdekning for systemdriftskostnaden, men ingen mulighet for "superprofitt" på denne oppgaven. Agder Energi støtter dette forslaget, men etterlyser tiltak for å hente tilbake den superprofitt Statnett allerede har blitt tildelt og tatt ut. Dette kunne vært løst med å utsette dato for ikrafttredelse mht. dette punktet i forskriften og i perioden fram til ikrafttredelse fastsette lave normkostnader for systemdriften. Agder Energi vil derfor foreslå at dato for ikrafttredelse settes til 1.1.2022 på dette punkt. Statnett har i drøftingsmøter med bransjen presentert sin prognose mht systemdriftskostnader i 2020 og 2021 på hhv. 757 og 817 MNOK. Dersom normen videreføres på nivå med 2018 og 2019 med 410 MNOK vil svært mye av den akkumulerte differansen mellom systemdriftskostnad og inntektsramme for systemdrift kunne være spist opp ved utgangen av 2021.

Det faktum at Statnett har fått anledning til å ta ut en superprofitt som systemansvarlig er ikke problematisert i høringsdokumentet. Det har gitt Statnett et bedre resultat og kundene en høyere nettleie enn en samfunnsoptimal betraktning skulle tilsi. Agder Energi savner direktoratets betraktninger omkring mulighetsrommet for å lukke avviket mellom historisk kostnad og

inntektsramme gjennom justeringer av framtidig ramme for Statnett. Agder Energi har ovenfor presentert et alternativ til en løsning på dette.

Med hilsen
Agder Energi AS

Unni Farestveit
Konserndirektør